

Man ayee yoo me nongo pwony nyo kony gi bot lonyodo

Lok ma mito lotino kwan gi nge maber wabene gin
ma mito gitim maber wagi yoo ma mito lonyodo
omede gi miyo kony bot latin kwan ne gi ganag.

*“Wan waye ni lonyodo gitiye lokony ma megwa.
Gin gitye dul me acel ma tiye gi kero me miyo
pwony bot lotin megwi. Ka watiyo kacel lotino
megwa gi kwan maber.”*

—Ladi Superintendent Emmanuel Caulk,
Gankwan Kal me Portland

Man ayee cik ma lubu kit me miyo pwony man:

Cik man me pwony ni nyutu botwa jem ma pire tek me pwony bot latino kwan me ngeyo nyo mebdo gi ngec maber pi kwan pi Mwaka man wagi ngeo kwan i leb munu ki math bene maber. Pi man cik ni bi mioyo kony me pwony bot lopwony wagi lonyodo me ngeyo ngo me mito gin gitim me konyo lotino kwan nyo kony ngo ma mite ma mito gi medi bot lotino kwan mukene.

Lonyodo kono gi bi timo ngo?

Tiye jem mapol ma lonyodo romo timone ma romo kony lotino ma meggi me ngo pwony wagi me yube pi kwo me me ianyim mamegi. Man ayee jem mukene ma romo kony lotino ma mewu me mede gi kwan meggi:

1. Mito iwaci bot latin ni gankwan pire tek boti. Waci botgi ni gankwan pire tek mada pi man gankwan en ayee yoo ke kwo.
2. Waci bot latin ni mito en ogogi li gankwan con jwiwi l wang cwa gi kom.
3. Lonyodo mito gi tiye kacel gi lopwony owegi onyutu bot lotino kwan ni woro lopweny wagi lot me gankwan pire tek mada.
4. Mito inyutu bot latin ni kit me pi en kene labongo ngati moo, wegi latin ni obal pien bal munu gin pa dano, ka ibalo digi iromo yubu ni pien bal ayee munu gin pa dano.
5. Lok bot latin ni pi gin ma tiye ka tim i gankwan.
6. Lok bot lapwony pa latinni, peny en ka latinni tye ka kwan maber pi mwaka man ni.
7. Mito in ineni ibino kaconge pa latinni igankwan wa bene mito in eni ibino kaconge moo kiken ma lubu lok gankwan pa latinni bene.
8. Itye gi twero me ngeyo ne kit ma latinni tiye ka kwan kwede, pe ibedi gi lworoo moo kiken ka itye gi peny ma lubu lok me pwony pa latinni.

Lok gi Lapwony pa Latin ni

Bedo ber me lok gi lapwony pa latin wagi me neno ni ilokgo bot latinni kit ma cik me gankwan tiye kwede ka mito ni en ikati maber ikwan ne. Man ayee jem ma mito in ne ni ilogo bot latinni:

- Mito in en kit ma pwony man tiye kwede, ka ipeny ka ma latin kimo iye maber nyo ka ma en mito kony iyee.
- Pi man ikom log man kit ma cik tiye kwede ni, tiye yoo mo ma latin romo ngeyo ngo ma mito en kwano kwede.
- Peny gin ma latin timo maber igankwan, nyo gin moo ma en otim maber nyo ka latinni tim peny maber nyo pe tiye katim ne maber.
- Peny ka lopwony pim kit ma latinni tiye ka kwan kwede maber pi mwaka igankwan.

- Peny ka latin tim pany maber nyo ka latinni nongo gret ne maber kit ma cik ne tiye kwede. Ka kono enpee tiye ka timo ne maber, ngo ma mito gi kony en kwede, nyo kono gankwan gitimo ngo me konyo ne? in kono itmo ngo gi ganga me konyo ne?
- Peny ka latinni okato maber nyo tiye ka timo ni kit ma mite kwede ni. Ka tim maber, ngo kono ma gankwan miyo bote wegi en omede me timo ne maber? In kono gi ngan gin ngo maber ma iromo kony en kwede?

Lok bot latinni

“Peny latin ni kwan tin obedo ningning?”

“Maber.”

“Ngo kon ma in itimo?”

“Pe atimo gin moo”

Lok me ducu winy ma rom? Munu per ac, ento mede gi penyo ne! Pi man lotin kwan ma lonyodo megilogo botgi gin gitmo maber igankwan. Man ayee yoo ma in irom lok gi latinni me mityo bot kony owegi en otim maber I kwan ma mere.

- Mito ineni i ngo cwa me lok gi latin ni pi jwi kit ma kwan ne.
- Peny latin gin acel ma gin gi kwano pi tinni. Nyo latinni kono tamo iye ni ngo? Kwan ne ber nyo race? Ngo kono ma obedo taik ikwan ma tinni?
- Mito ineni ikwano projek pa latin ma gi cwalo gang bot ni. Peny latin ni gin ma pwony man tiye ka nyutu ne.
- Pangi latinni pi tic matek ma en otimo, pi coc ma ocoyo maber, wa peny ducu ma en otoim maber ento “tam maber ma ne obedo kwede.”
- Peny latinni tam ngo ma en tiye kwede: En ongeyo ningning? Ngo ma entamo maber? Gin ma en ongeyo? Penyongo gitimo kit man? Tiye yoo mo maber me gamo peny man?

Yoo me miyo kony bot latin ka en pe igankwan

Pweny mito pe ocung ka latinni odwongo gang. Lotin kwan gi balo cwa mapol gnag, wongo ento pe igankwan. Man ayee yoo ngo ma in iromo konyo latinni me kwan maber ka git pe ignakwan:

- Kwan bot latinni, wukwan kwede kacel, mito ineni en okwano pi jwijwi—leb ma en marao ne.
- Mito iyubu kwan bote ka matiye maber lobong woo, ma en rom o tim o tic ma gi miyo bote gi ingan kwan cal homework, nyo pweny mapatpat.
- Mito ineni iyubu bot wanga cwa me kawan ma en bi kwano iyee jwijwi pien man yutu bot ni ka wanga cwa man oromo en bi cito ka kwan ni.
- Mito itc gi wang cwa man me neno ni en ongeyo kit me kwan maber, olubu cik kti ma in iwaco bot ne.

Gin ma latin kwan mito onge wagi ka bene otim me kwano leb munu me Arts (ELA):

Leb

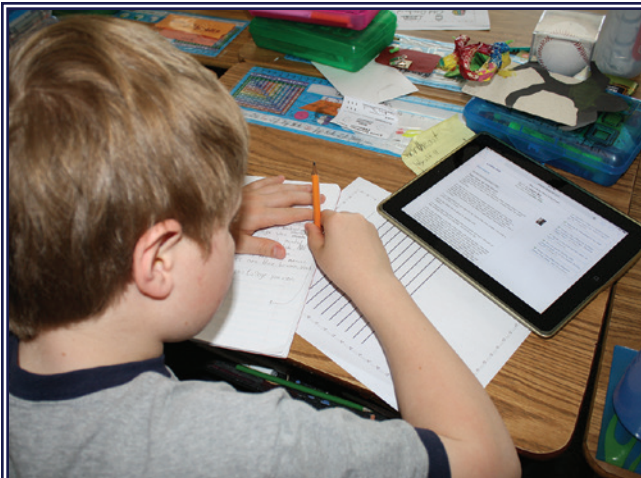
- Mito intarbiyo ka imito ngo lik mukene me ricac porojek cal me neno kit ma lonyodo ni okwo kwede.
- Kit me tic gi lab (nyutu leb me coyo lok ma mito oti kwede kit ma gicoyo ne maber kit ma mite kwede). *Labol ne: "Ceng pwo cal diamond ma tiye iwi pii."*
- Mito inge apogapoga wagi romrom pa tyen lok man cal ngic/ngiju/icy/frigid maber.

Kwan wagi kit me coyo ne i leb me litrica

- Mito inge ka bene inge kit me tic gi Main ideas, text features, wagi lok ma romo lok ododo nyo buk ma tiye me buk mekom lok.
- Mito inge kit me tic gi author nyo laco buk wagi gin ma mito gi lok kwede wagi lok ngo ma buk man me odod wagi buk ma kit ma gicoyo in buk man.

Coyo ne:

- Mito ine kit me kit gi literature wagi articles ka bene inge kit me coyo waraga ma nyutu kit me konyo lok man bot wan ducu ni. *Labol ne: coc waraga ma nyutu ne ni laco buk man nyo company.*
- Coc ripot me lok ma ibedo ka yeno ne ni ikit ma in ingongoni, gin ma inito timone, wagi lok ducu ma romo kony i gilok man ducu ni.
- Coc lok man ma tiye original ne ikom lok gi kom la lubu lok ma giacoyo i buk man: ka bene i ikedi, kit ma tyen lok tiye kwede wagi kit ma gi nyubu kwede.

Yoo ma patpat me miyo tam bot dul me ELA owegi gi nong pwoony gi Ganag

- Log kit ma lonyod ne gi kwo kwede gi latin ne. Wegi latin ne obed gi tam me penyos peny, me miyo intarbiyo bot lonyodo ma megid ducu wagi mama gi bene, ka bene iketi cal pa kaga ni ma gibedo ka waco lok megid ducu i album.
- Kwan ma tek captar me buk man bot latin ni pi jwijiwi nyo pi nino ducu. Lok pi kit ma pwoony man tiyo kwede wagi kit ma tyen lok ne kitye kwede. Pany lapeny moo kiken. *Labol ne: “Lok ngo kono ma kelo ayela i buk man?” “Ngo kono ma miyo ni lok man loge nyo kono pinyo?” Mito ineni ibedo gi yoo mo me neno kit me kedo buk ducu ma iketo kacel.*
- Mito inene kabedo me historical sites, calk a me Freedom Trail nyo Portland Observatory, gi latin ma megid kacel. Yere ka ma biographies gi library ma ngere maber bot dano ma gitye i Portland. Logi bot latin ne kit ma kabeto man pire tek kwede me coyo lok me ododo pa dano ducu wagi kit ma ododo megid pire tek kwede botwa ducu.

Notes:

Walego in me neno ni inote gi lapwoony pa latinni wabene mi peny en gin i gin ngo ma romo kony en me ngo pwoony gi gang ma rom cal tic me gankwan pi lok me kwan wagi lok me coc ikit ma porogram man tiyo kwede.

Gin ma mito lotino kwan onge wagi gin otim me nongo pwony me Math:

- ❑ Mito inge kit me tic gi lamed, lakwany, lany, wagi lapok ducu, wagi kit me tic gi nama madongo ne wagi lanya matiyo gi lapol.
- ❑ Mito ibedi gi ngec me ngeyo kt me tic gi nama ma tiye nucncu ni cal fraction, decimals, wagi tic gi percentages.
- ❑ Mito inge kti me cango lok ka pego tiye nyo tic gi nama me decimals wagi fractions ducu.
- ❑ Mito inyutu wa bene inyung dano ducu gi tyen lok man kit ma tiye kwede maber cal time gi wang cwa wagi bone. *Labol ne ayee: Mito idor lain igragh ma nyutu ni kit ma ngati moo odongo kwede owegi ocage gi mwaka 2 wa 10 ka bene mito inge kare man ma mwaka per ngat munu odongo pi oyotoyot ni or odongo motmot ni.*
- ❑ Mito inge, ka bene iwaci nyo iporo jem ma patpat me trangles ni (isosceles, equilateral, wagi ma tiye i acucuc ni).
- ❑ Mito in ibedi gi ngec ni quadrilaterals gilwongo nyo gi ngeyo gi nying mapol.
- ❑ Mito inge, iwaci, wa bene i poror kit ma dimension adek tiyo kwede gi jem ma tiye icep, cal meca nyo retengol, nyo pyramids. Nge kit me pimo wagi kit me poro perimeter nyo eriya me rectangles nyo jem ma tiye cal meca ni.
- ❑ Mito ibedi gi ngec me neno ni ingeyo tic me ngongo volume wagi surface eriya me rectangles prisms nyo surface me wi meca.
- ❑ Mito ingo lok ducu, nge kit me waco ni bot dano, wa bene nge kit me kedo ne maber kit ma mite kwede ni.
- ❑ Mito iti gi jem cal mean wagi medium me konyo i me coyo lok me agigi kit ma i inongo kwede lok man..

Pwony me Math gi Ganag

- Wegi latin ne opim boo me diot mwgwi wa bene ka en mito ongo perimeter wagi eriya me rum ariyo me ot ne ni.
- Mito ine yoo ducu ma tiye neni ni itiyo gi nama ma dongo ne nyo latinni me kwo maber pi jwijiwi. Labol ne – mito ineni iporo kit ma ngeyo welne wagi mwaka me model me kar munu kit ma giwaco boti nyo gi nyutu ikit ma newspaper nyo knono mito iporo nama pa dano me tiye i Portland wagi nama pa dano ducu ma tiye iciti wagi loregi ducu.
- Mito ineni fractions wagi percentages magi tiye ka cato ne i cito. Peny latin ni cilia di ma en romo gwogo ne ka en ocatu jem man.
- Medi wagi bene ikwany dollar wagi cents ma gi tiyeo kwede kit me tic gi decimals pi kwo me jwijiwi. Mito iwegi latin ne oded wael adi ma en romo ngeyo ne pi jem ma romo adek nyo makoto menuni nyo kono welne ducu adi ka gi medo ducu kacel.

Notes:

Walengo in me neno ni lok gi lopwony pa lotino ni ka bene mito ipeny kit ma gin gi bi nongo pwony gi ganag wagi kit ma gankwan pa latino mito ikit ma gicoyo kwede i porograum megwi ni.

PORTLAND PUBLIC SCHOOLS

Academics Office
353 Cumberland Avenue
Portland, Maine 04101
207.874.8100
portlandschools.org

Waraga man ayee gankwan Kal me Portland ma ocoyo. Waraga man gi tiyo kwede dongo gi miyo ni gankwan kal me Boston otic kwede. Lok mukene ma gi medo bene obedo tic pa Dr. Anthony L. Moore.